

**REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E EKONOMISË, KULTURËS DHE INOVACIONIT**

AGJENCIA KOMBËTARE E ARSIMIT, FORMIMIT PROFESIONAL DHE KUALIFIKIMEVE

**PROGRAM ORIENTUES PËR PROVIMIN E
MATURËS SHTETËRORE PROFESIONALE**

**TEORIA PROFESIONALE E INTEGRUAR:
KUALIFIKIMI PROFESIONAL “VETERINARI”**

(Niveli IV në KSHK, referuar Niveli IV në KEK)

Tiranë, 2024

1. Udhëzime të përgjithshme

Ky program orientues ndihmon në përgatitjen e nxënësve për Kualifikimin Profesional “**Veterinari**” me strukturë 4 vite mësimore, për provimin e detyruar “**Teori profesionale e integruar**” të Maturës Shtetërore Profesionale. Ai synon orientimin e përgatitjes së nxënësve nëpërmjet përqendrimit në njohuritë dhe aftësitë më të rëndësishme të lëndëve teorike profesionale. Njëherazi, ndihmon edhe në verifikimin paraprak të përgatitjes përfundimtare të nxënësve sepse mundëson zhvillimin e testimeve përmbledhëse. Programi orientues për provimin e “**Teorisë profesionale të integruar**” bazohet në:

- Programet e lëndëve teorike profesionale të Kualifikimit Profesional “Veterinari”, Niveli IV i KSHK-së (klasa e 10-të, 11-të, 12-të dhe 13-të).
- Udhëzimin e përbashkët të MAS dhe MFE nr. 27, datë 12.12.2023 “Për organizimin dhe zhvillimin e provimeve të Maturës Shtetërore dhe Maturës Shtetërore Profesionale 2024”.

Në të përfshihen njohuritë dhe aftësitë më të rëndësishme të këtyre programeve dhe që janë në themel të formimit teorik profesional të nxënësit.

2. Udhëzime për zbatimin e programit

Ky program duhet shqyrtuar me kujdes sepse evidenton dhe përforcon njohuritë teorike, por dhe aftësitë e nxënësve për aplikimin e njohurive në situata të njohura e të reja si dhe analizën dhe vlerësimin e këtyre situatave. Specialistët e përfshirë në hartimin e bankës së pyetjeve dhe tezës së provimit të “Teorisë profesionale të integruar”, nuk duhet të përfshijnë për vlerësim tema mësimore që nuk janë parashikuar në këtë program. Përgatitja e nxënësve për provim të bëhet në mënyrë të vazhdueshme dhe duke përdorur një larmi metodash dhe mjetesh.

Qëllimi i provimeve të Maturës Shtetërore Profesionale është vlerësimi i të nxënësit dhe arritjeve si dhe përzgjedhjen e nxënësve për arsimim të mëtejshëm.

Gjatë punës për përgatitjen e nxënësve për provimin e detyruar “**Teori profesionale të integruar**” të Maturës Shtetërore Profesionale, është e rëndësishme që herë pas here mësuesi të zhvillojë testime të nxënësve të tij, me teste që mund t’i hartojë vetë duke u bazuar në modelet e mëparshme të testeve të Maturës Shtetërore për teorinë profesionale.

Testi për Kualifikimin Profesional “**Veterinari**” do të ndërtohet në mënyrë të tillë ku të jenë të përfshira të tri nivelet e vështirësisë: niveli bazë, niveli mesatar dhe niveli i lartë. Njëkohësisht, edhe shpërndarja e pikëve në test do të jetë në varësi të përqindjeve që zë çdo nivel. Gjatë hartimit të njësive të testit duhet të mbahen parasysh synimet e përgjithshme, në skeletkurrikulat përkatëse, të temave të përzgjedhura në këtë program.

Ky program përmban rreth 30% të vëllimit të përgjithshëm të lëndëve të kulturës profesionale. Në këtë program janë përfshirë ato lëndë, të cilat përbëjnë bazën kryesore dhe thelbësore për formimin profesional të nxënësve.

Nxënësit duhet të kenë parasysh se lënda, e cila ka peshën më të madhe në këtë program orientues të Maturës Shtetërore Profesionale, në test do të përfaqësohet nga një numër më i madh pyetjesh.

3. Lëndët dhe temat përkatëse

Në programin orientues të provimit të “**Teorisë profesionale të integruar**” në kuadrin e provimit të detyruar “**Teori profesionale e integruar**”, të Maturës Shtetërore Profesionale, për Kualifikimin Profesional “**Veterinari**“, do të përfshihen programet e lëndëve profesionale të mëposhtme:

1. Mikrobiologji veterinar, kl. 11 dhe kl. 12.
2. Propiodeutikë, kl. 11 dhe kl. 13.
3. Riprodhimi i kafshëve, kl. 11, kl. 12 dhe kl. 13.
4. Parazitologji, kl. 12 dhe kl. 13.

Tabela 1: Lëndët dhe peshat përkatëse në programin orientues

Nr	Lënda	Vëllimi i orëve për çdo lëndë	Peshat në %
1	Mikrobiologji veterinar	68	26
2	Propiodeutikë	60	23
3	Riprodhimi i kafshëve	84	33
4	Parazitologji	45	18
	TOTALI	257	100%

Temat sipas lëndëve janë:

- a) “**Mikrobiologji veterinar**”, kl.11 dhe kl.12: **(68 orë)**
- Shfaqja e sëmundjeve infektive. 8 orë
 - Qëndresa e organizmit ndaj infeksionit. 10 orë
 - Burimet e infeksionit 4 orë
 - Profilaksia e mbrojtja e vendit nga infeksioni. 3 orë
 - Sëmundjet infektive të përgjithshme virale. 5 orë
 - Sëmundjet infektive të përgjithshme zoonoza. 8 orë

• Sëmundjet infektive të gjedhit.	6 orë
• Sëmundjet infektive të dhenve e dhive.	6 orë
• Sëmundjet infektive të shpendëve.	12 orë
• Sëmundjet infektive të kafshëve të reja.	6 orë
b) “Propiodeutikë”, kl.11 dhe kl.13:	(50 orë)
• Mënyrat e përgjithshme të diagnostikimit.	4 orë
• Kontrolli i veçantë i kafshës së sëmurë.	8 orë
• Kontrolli i aparatit të frymëmarrjes.	8 orë
• Kontrolli i aparatit kardiovaskular.	4 orë
• Kontrolli i aparatit urinar.	3 orë
• Sëmundjet e traktit stomak – zorrë.	10 orë
• Sëmundjet e aparatit të frymëmarrjes.	9 orë
• Sëmundjet e kafshëve të reja.	4 orë
c) “Riprodhimi i kafshëve”, kl. 11, kl.12 dhe kl.13:	(84 orë)
• Ndërzimi dhe pllenimi i kafshëve.	10 orë
• Mbarsmëria	10 orë
• Pjelljet tek kafshët bujqësore.	10 orë
• Patologjitë e barrës.	8 orë
• Patologjitë e kafshës pas pjelljes.	9 orë
• Sëmundjet e organeve gjinore.	8 orë
• Patologjitë e vezoreve.	10 orë
• Sëmundjet e gjëdrës së gjirit.	10 orë
• Inseminimi artificial i lopëve.	9 orë
d) “Parazitologji”, kl.12 dhe kl.13:	(45 orë)
• Njohuri të përgjithshme mbi Parazitologjinë.	4 orë
• Trematodologjia.	6 orë
• Cestodozat e shkaktuara nga trajtat e rritura.	8 orë
• Askaridiozat dhe oksiuozat.	7 orë
• Zgjebet e kafshëve.	8 orë
• Entomologjia.	12 orë